

Утвърдил:

Ваня Радева

директор на ОУ „Неофит Рилски“ Обнова

заповед №РД-12-5/15.09.2026г.

Годишна училищна програма на целодневна организация на учебния ден за учебната 2026/2027 год.

Нормативни положения

Училищната програма, както и редът, условията и начинът на сформирването и организирането на ЦОУД в ОУ „Неофит Рилски“ – с. Обнова, се осъществява съгласно Закона за предучилищно и училищно образование, Наредбата за организация на дейностите в училищното образование, Държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за личностно развитие и Държавния образователен стандарт за финансиране на институциите.

Цели на програмата:

1.Основна цел: Подпомага процесите на ефективна организация и провеждане на целодневната организация на учебния ден за учениците от I до VII клас за повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и за по- пълно удовлетворяване на индивидуалните образователни потребности на обхванатите ученици.

2. Специфични цели:

◀ Повишаване на качеството на образователно-възпитателния процес чрез развитие на уменията на учениците за самоподготовка и чрез откриване и насърчаване на творческите способности и умения за общуване на учениците, необходими в съвременното общество при зачитане на техните интереси, съобразно индивидуалните им възможности и възрастови особености.

◀ Повишаване на началната и базовата грамотност на учениците от I – VII клас, измерима със степента на уменията им за четене и разбиране на текст, както и за писане и създаване на текст в съответствие с книжовните норми на съвременния български книжовен език.

◀ Повишаване мотивацията за активно участие в образователно- възпитателния процес на всички заинтересовани страни (ученици, учители, родители) в условията на целодневната организация на учебния ден чрез:

- създаване на стимулираща и подкрепяща личностното развитие на ученика учебна среда, съответстваща на неговата индивидуалност и степен на развитие;
- създаване на възможности за общуване и опознаване между деца от различни социални, етнически и културни общности.
- Зачитане на индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, стил на работата, темперамент, потребности и интереси.

Задачи на програмата:

1. Организиране и провеждане на отдиха и физическата активност на учениците за създаване на здравословни навици и осъществяване на преход към самоподготовката. Дейностите по отдих и физическа активност се организират в помещения, различни от тези за дейностите по самоподготовка.
 - организиране и провеждане на отдиха и спорта на учениците за създаване на здравословни навици и осъществяване на преход към самоподготовката;
 - организиране на обедното хранене на учениците;
2. Правилното и трайно усвояване на учебния материал при самоподготовката чрез:
 - ситуации за осмисляне на изучаваното съдържание по време на учебния час;
 - усвояване на начини и методи за рационално учене;
 - подготовка на домашна работа;
 - подготовка за класни и контролни работи;
 - изпълнение на допълнителни задачи и упражнения, във връзка с общообразователните учебни предмети от седмичното разписание, поставени от учителя на групата;
 - формиране на умения за самостоятелно планиране и организиране на подготовката си;
 - консултации с учители по различни учебни предмети /Консултациите по т.ІІІ, 2-7 се провеждат независимо от консултациите по чл. 178, ал. 1, т. 5 от ЗПУО; Учителят на групата се консултира с учителите по учебните предмети и съвместно определят съдържанието на самоподготовката/
3. Създаване на условия за творческо развитие и осмисляне на свободното време на учениците в часовете по занимания по интереси.
 - Заниманията по интереси се организират в зависимост от желанието на учениците, техните възрастови особености и възможностите на училището и могат да не са свързани с учебните предмети по училищния учебен план.
4. Подпомагане социализацията на учениците: изграждане на умения за общуване, решаване на конфликти и социално приемливо поведение.
5. Уважение към личността и индивидуалните различия на децата – стил на възприемане и учене, темп на работа, потребности и интереси.
6. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците в училището, която е насочена към всички ученици в класа, гарантиране участието и изявата им в образователния процес и в дейността на училището.
7. Увеличаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния процес.
8. Подобряване на материалната база с цел осигуряване на подходяща образователна среда за провеждане на целодневна организация на учебния процес за учениците от I до VII клас.

Изисквания

1. Организация на дейностите при целодневна организация на учебния ден (ЦОУД)

1.1. В ОУ „Неофит Рилски“ – с. Обнова, след съгласуване с финансиращия орган при наличие на необходимите санитарно – хигиенни условия и по желание на родителите, за учениците от I до VII клас (3 сборни групи: **I и IV клас, II и III клас, V - VII клас**) се осъществява целодневна организация на учебния ден.

1.2. Като част от училищното обучение, целодневната организация на учебния ден се осъществява в учебни години, учебни срокове, учебни седмици, учебни дни, учебни часове, съгласно разпоредбите на Наредбата за организация на дейностите в училищното образование чл.3 т.1, чл.4 т.1 , т.2 , чл.5, чл.23.

Часовете по задължителните учебни предмети се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка – след обяд.

Часовете в групите за целодневна организация на учебния ден включват: ☐ Организиран отдих и физическа активност – 2 ч.; ☐ Самоподготовка – 2 ч.; ☐ Занимания по интереси- 2 ч.

Брой на групите за ЦОУД и брой на учениците в тях:

- Броят на групите за целодневна организация на учебния ден и броят на учениците в тях се определя съгласно чл.100, т.1 от Закона за предучилищно и училищно образование за

- определяне на паралелките, групите и броя на учениците в тях, съгласно ДОС за финансиране на институциите и съобразно броя на подадените заявления от родителите до 01 септември.

- Нормативи за броя на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден:

- минимален норматив – 16 ученици;
- максимален норматив – 25 ученици.

- Броят на групите и броят на учениците в тях се определя в началото на учебната година, като се раздели броят на учениците на норматива за максимален брой и се формират самостоятелни или сборни групи.

- Нова група се образува при остатък 16 и повече ученици.

- При определяне броя на групите нормативът за максимален брой може да бъде завишен, но не с повече от 10 %.

- При недостатъчен брой ученици за образуване на групи при спазване на норматива за максимален брой, две групи се формират при минимален брой 16 ученици във всяка от тях.

- Групите ЦОУД се разформират по време на учебните занятия, когато броят на учениците се намали под норматива за минимален брой.

Записване и отписване на учениците в групите за ЦОУД:

- Записването на учениците в групите става въз основа на заявления, подадени от родителите/ настойниците/ на учениците.

- Броят на записаните ученици се коригира своевременно при записване или отписване.

- Записването се извършва в началото на учебната година, в началото на втория учебен срок или при преместване на ученик от друго училище.

- Отписването се извършва при отпадане или преместване на ученици от училището.

Отсъствия:

- При отсъствие на ученик от часовете, учителят поставя отсъствие в дневника на групата.

- За определяне на уважителните причини за отсъствие се прилага чл.53 и чл.54 от Наредбата за приобщаващо образование:

Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

- по медицински причини;

- поради наложително участие в друга дейност – при представяне на документ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родителя/ представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;

- до 15 дни в една учебна година (не повече от 5 дни наведнъж) с разрешение от класния ръководител въз основа на заявление от родителя/представителя на детето/, лицето, което полага грижи за детето;

- Когато ученикът отсъства от училище един учебен ден и отсъствието не е по някоя от уважителните причини, класният ръководител е длъжен да уведоми родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето с писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствията.

- В случаите, в които ученикът има регистрирани повече от 20% отсъствия от общия брой часове, извън случаите на отсъствие по уважителни причини, учителят подава

информация до Директора, с оглед предприемане на мерки за намаляване на безпричинните отсъствия.

- В случай че родителят, представителят на детето или лицето, което полага грижи за детето, ще отсъства от настоящия си адрес за срок, по-голям от един месец, той уведомява писмено директора на училището, като посочва лице, което ще контактува с училището за времето на отсъствието му по всички въпроси, свързани с училищното образование, с изключение на отписването на ученика от училището или промяната на формата на обучение на ученика.

УЧИТЕЛИ НА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

1. Норми на преподавателска работа

1.1. Нормата за преподавателска работа на учителите в ЦОУД е 30 астрономически часа-5 дни по 6 часа.

1.2. В рамките на нормата за преподавателска работа лицата, заемащи учителски длъжности в ЦОУД, провеждат дейности в групите, свързани най – общо с /със:

- **организиран отход и физическа активност** на учениците, който включва:
 - организиране на обедното хранене на учениците;
 - организиране на отхода и физическата активност на учениците;
 - наблюдение и оценка на различните поведенчески ситуации по време на отхода на учениците;
 - провеждане на релаксиращи беседи и разговори с учениците по въпроси и тревоги, възникнали затруднения, споделяне на проблем, възникнал конфликт и др., за успокояване на емоциите и преход към самоподготовката им
- **самоподготовката** на учениците, която включва:
 - планиране и организиране на образователно-възпитателния процес в часовете по самоподготовка на учениците;
 - подпомагане процеса на самоподготовка на учениците;
 - избор и прилагане на подходящи и ефективни методи, средства и материали при организирането и провеждането на самоподготовката на учениците;
 - обмяна на информация за преподавания учебен материал и еднаквите педагогически изисквания с учителите по предмети на съответния клас.
- **заниманията по интереси**
се организират за развитие на способностите и компетентностите на учениците. Предоставя се възможност за равностойно участие и развитие на интелектуалните способности и изява на дарбите на децата в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта. Формира се екологична, гражданска и здравна култура, умения за лидерство и работа в екип. Заниманията по интереси се организират в зависимост от желанието на учениците, техните възрастови особености и възможности на училището и могат да не са свързани с учебните предмети по училищния учебен план. Часовете се провеждат в учебните кабинети, стая за занимания по интереси, библиотеката или на открито. Конкретните теми и дейности за занимания по интереси се планират в съответните годишни тематични разпределения на учителите в групите за целодневна организация учебния ден за всеки клас и се утвърждават от директора.
- **Консултации с ученици:**
 - насочване и съдействие за провеждане на индивидуални и групови консултации на учениците с учители специалисти;
 - използване на консултациите като метод за указание, предупреждение, упътване, подпомагане, научно ръководство в процеса на работа, с оглед засилване на самостоятелността на учениците.
- Диагностициране и насърчаване на постиженията на учениците – прилагане на различни форми и техники за установяване на равнищата на знания и умения с цел ефективно провеждане самоподготовката на учениците;
 - индивидуална работа с напреднали и изоставащи ученици;
 - формиране на социални умения у учениците;
 - дейности по опазване здравето и живота на учениците.

Извън основните дейности, определени в Наредбата, в рамките на работния ден учителите в ЦОУД изпълняват и допълнителни дейности:

- подготвителна работа за часовете по самоподготовка – осигуряване на необходимите материали за часовете по самоподготовка – тестове, задачи, пособия, материали, информационни справки, дидактическа и учебна литература и др.; включително и консултации с учители;
- подготовка на литература, материали, пособия и инструментариум за провеждане на часовете за дейности по интереси;
- попълване на училищна документация;
- участие в провеждането на педагогически съвети, работни групи, оперативки и др.;
- осъществяване на връзка и взаимодействие с родителите, настойниците или попечителите, включително участие в родителски срещи;

• планиране, организиране и провеждане на квалификационно-методическа дейност в училище, свързана с възпитателно – образователния процес извън задължителните учебни часове;

участие в организирани квалификационни дейности и програми за повишаване на квалификацията;

- оказване на методическа помощ и консултации на новопостъпили учители в ЦОУД;
- участие в общоучилищни мероприятия: празници, чествания, тържества;
- координиране обмяната на добри практики между учителите в ЦОУД;
- участие в организирането и провеждането на подходящи училищни дейности за популяризиране на целодневната организация на учебния ден, ефективните практики, предизвикателствата и др.

2..Изисквания към дейностите, извършвани в групите за ЦОУД

2.1. Обяд и организиран отход и физическа активност

- Чрез тези часове се цели разтоварване на учениците от умственото напрежение и осъществяване на плавен преход към дейностите по самоподготовка.
- Провеждат се в класната стая, училищния двор, физкултурния салон, мултимедийния (компютърен) кабинет, спортните площадки и стаята за занимания по интереси/ зад сградата зад училището.
- В част от часовете по Организиран отход и физическа активност и Занимания по интереси, учениците могат да участват и в дейности в рамките на общата и допълнителната подкрепа (с учители от начален и прогимназиален етап)

2.2. Самоподготовка

Основните цели на тези часове са:

- да допринасят за правилното и трайно усвояване на учебния материал;
- да съдействат за формиране на навици за самостоятелно учене с разбиране;
- да се стимулира любознателността и стремежа към знание;
- усъвършенстване на уменията за общуване и толерантност.

При провеждането на часовете по самоподготовка се спазват следните дидактически изисквания:

- преглед на преподадения учебен материал и необходимите понятия;
- учене по едно и също време при строго спазване на моменти за почивка;
- степенуване по трудност на учебните предмети, включени в самоподготовката;
- усвояване и затвърдяване на учебното съдържание с разбиране;
- стремеж към самостоятелно преодоляване на трудности и предизвикателства;
- старателно и коректно написание на домашните работи и трайно усвояване на учебното съдържание.
- самоподготовката е основен момент в целодневното обучение, като акцентът се поставя не върху повторение на преподаването, а в създаване на спокойна, подкрепяща и съзидателна среда за работа на учениците и подобряване на уменията и увереността им за самостоятелна работа. За да се постигне това, е необходимо да се спазват следните основни моменти:

- да не се избързва с помощта;
- да се помага само толкова, колкото е нужно, за да се насочи ученикът към по-нататъшна самостоятелна работа;
- помощта трябва да стимулира активността на ученика и да е съобразена с неговите индивидуални качества.
- За часовете по самоподготовка, в зависимост от потребностите на учениците се осигуряват консултации с учители по отделните учебни предмети (начални учители и учители-специалисти).

2.3.Занимания по интереси.

Имат за цел чрез разнообразен набор от достъпни и забавни дейности:

- да предотвратят преумората ;
- да развиват и обогатяват детското мислене;
- да допринесат за придобиване на полезни и нови знания или за интерпретиране и прилагане в практиката на вече получени и затвърдени знания;
- да мотивират ученици и родители за включване в целодневната организация на учебния ден.

Заниманията по интереси включват следните направления:

- Наука
- Изкуства
- Спорт
- Занимателни игри
- Образователни игри

Всяко едно от тези направления включва определени теми, разработени на база изискванията на РЗИ за възрастовите особености на учениците. Темите от направленията спорт, занимателни игри и изкуства имат за цел да задоволят потребностите на учениците от отдих и физическа активност и същевременно да обогатят своите знания и умения в някои игри за развиване на определени физически качества. Тематичните направления наука и образователни игри имат за цел да разнообразят и разтоварят учениците от самоподготовката им в училище, както и да спомогнат за научаването на учебния материал с помощта на нови интерактивни и иновационни методи

Заниманията по интереси могат да включват:

- дидактически игри;
- образователни игри;
- теми, свързани с гражданското и здравното образование;
- спортни игри;
- запознаване с различни и достъпно обяснени български обичаи, традиции и празници;
- четене на допълнителна литература и самостоятелно общуване с книгата;
- посещение на мултимедийния кабинет с образователна цел;
- слушане на музикални произведения;
- игри по избор на учениците;
- изготвяне на подходяща украса за празниците;
- лично творчество.

3.Изисквания към учителите за работа в групите при ЦОУД

3.1.При провеждане на дейностите от преподавателската работа, пряко свързани с учениците, учителите при ЦОУД опазват здравето и живота на учениците и съблюдават спазването на здравно –хигиенните норми и изисквания.

3.2.Учителите при ЦОУД осъществяват непрекъснат контрол над учениците от групата от началото до края на учебните занятия по разписанието за деня до изпращането на учениците.

3.3.Учителят при ЦОУД трябва да се осведомява преди и в началото на самоподготовката за изявите на учениците и получените оценки по отделните предмети, както и за образователните дефицити по отделните предмети.

3.4.С оглед повишаване ефективността на самоподготовката учителят в групата поддържа добра комуникация с учителите, непрекъснат обмен на информация и еднакви педагогически изисквания, обсъжда с колеги индивидуалните постижения и затруднения на учениците.

3.5. Учителите при ЦОУД осъществяват комуникация с родителите и ги информират за индивидуалното развитие и напредъка на учениците.

3.6. При провеждане на занятията, с оглед повишаване на качеството на обучението учителите:

- използват педагогически методи и подходи, съобразени със спецификата на групата и развитието на учениците, които да подпомогнат успеваемостта на учениците;
- създават организация, която включва прилагане на иновативни педагогически методи, групова работа, индивидуален подход, работа в малки групи, упражнения, свързани с развиване на логическото мислене на учениците, на паметта и въображението;
- извършват вътрешно оценяване на самоподготовката на учениците и техния напредък;
- участват в квалификационни форми, допринасящи за ефективността на работата при ЦОУД.

3.7. За да осъществяват ефективно дейностите при целодневното обучение, учителите трябва да притежават необходимите компетентности, познания и умения да:

- организират, направляват и контролират ефективно възпитателно-образователния процес;
- създават позитивна възпитателна и учебна среда;
- насърчават, подпомагат и мотивират учениците за самостоятелна работа.

4. Взаимодействие между учител и родител:

- Учителят контролира, насочва и подпомага самоподготовката на всеки ученик; при отказ на ученика да работи родителите се уведомяват писмено;
- Учителят лично посреща или предава учениците на родителите им/ изпраща до училищния автобус като припомня правилата за безопасно придвижване;
- При по-късно довеждане на учениците или по-ранно прибиране родителите поемат ангажимент за самоподготовката на децата си;
- Изключения от графика за дейностите не са желателни и се допускат при предварителна уговорка с учителя;
- След 16:30 часа (начален етап) учениците, които се прибират с родител, остават да изчакат при помощно-обслужващия персонал като учителят го уведомява за това; изяснява часа на прибиране с родителите и по време на изчакването учениците не напускат фойето на I етаж;
- Съвместно разясняват опасността от самоволно напускане двора на училището; при констатирани нарушения родителят се уведомява писмено; при необходимост се припомнят правилата в групата;
- При неразположение на ученик веднага се уведомяват родителите и се търси съдействието на личния лекар или Спешна помощ.

5. Дейности на училищното ръководство

- Разработва и утвърждава училищна програма за целодневна организация на учебния ден.
- Проучва и анализира потребностите и интересите на всички ученици и родители чрез родителски срещи, консултации и анкети.
- Организира сформирането на групи за целодневна организация на учебния ден подаване на заявления от родителите/настойниците на учениците и завеждането им във входящ училищен дневник.
- Утвърждава годишните тематични разпределения на учителите в групите за целодневна организация на учебния ден.
- Изготвя и утвърждава график/ седмично разписание на часовете в групите за целодневна организация на учебния ден.
- Изготвя график за консултациите по време на самоподготовката, водена от учителите-специалисти по отделните учебни предмети на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден.
- Планира и организира заседания на педагогическия съвет на училището за обсъждане на училищната програма за целодневна организация на учебния ден, дейността на групите и постигнатите резултати.

- Осъществява мониторинг и контрол по отношение на ежедневното водене на ел. учебна документация, организацията на работа в часовете и резултатите на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден.
- Осигурява условия за обучение и повишаване на квалификацията на учителите в групите за целодневна организация на учебния ден / вкл. осигуряване на заместващи учители/.
- Спазва изискванията на нормативната уредба на МОН за целодневната организация на учебния процес.
- Осигурява подходящи помещения, съобразно броя на групите, седмичното разписание и вида на заниманията.
- Изготвя заявки за необходимите учебно-технически средства, пособия, материали и методически помагала.
- Осигурява необходими условия за нормално протичане на дейностите по целодневна организация на учебния ден.
- Училищното ръководство осигурява безопасни и здравословни условия за изпълнение на дейностите по целодневна организация на учебния ден.
- Създава организация за финансовото и техническо обезпечаване на програмата и осъществява контрол върху тяхното изпълнение.

5.Административни изисквания към Годишната училищна програма за целодневна организация:

Дейностите по целодневната организация на образователно-възпитателния ден се вписват в следната училищна документация:

- Списък-образец 1;
- Годишния план за дейността на училището;
- Книгата с протоколи от заседания на Педагогическия съвет;
- Одобрява се от директора на училището в срок до 15 септември на всяка календарна година.
- Разглежда се и се приема с решение на Педагогическия съвет.
- Отворена е за допълнения, подобрения и изменения.

6 .Очаквани резултати:

1. Повишаване качеството на образователно-възпитателния процес и повишаване степента на знания и компетентности у учениците.
2. Развитие на творческите способности на учениците и участие им в различни училищни, регионални и национални състезания, конкурси, изложби и др. изяви.
3. Формиране у учениците, обхванати в ЦОУД, на умения за осмисляне на свободното време и повишаване нивото на тяхната социализация, както и възпитание в толерантност, сътрудничество и стремеж към успех.

Засилване интереса от страна на ученици и родители към целодневната организация на учебния ден